EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

الأسباب والأعمال التي يضاعف بها الثواب

Al-Asbāb wa-l-Aʿmāl allatī Yuḍāʿafu bihā al-Thawāb

FAPTELE ȘI CAUZELE PRIN CARE SE ÎNMULȚEȘTE RĂSPLATA

ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī

Faptele și cauzele prin care se înmulțește răsplata

الأسباب والأعمال التي يضاعف بها الثواب

Al-Asbāb wa-l-Aʿmāl allatī Yuḍāʿafu bihā al-Thawāb

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: الأسباب والأعمال التي يضاعف بها الثواب
Ediția I
© 2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Drepturile textului arab aparțin titularilor lor. Text arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1, © 2007–2026 Tanzil Project, CC BY 3.0: https://tanzil.net.
Ediția-sursă: ʿAbd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Saʿdī, text reprodus din Majmūʿ Muʾallafāt al-Shaykh ʿAbd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Saʿdī, vol. 24, pp. 48–52; pliantul arab publicat de Mīrāth al-Anbiyāʾ (miraath.net). Data pliantului nu este indicată în fișier.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Cum se înmulțește răsplata faptelor? 1
Sinceritatea și urmarea Trimisului 1
Credința dreaptă și folosul adus altora 3
Purtarea, timpul și locul faptei 5
Statornicia și prezența inimii 6
Faptele ascunse și pilda oferită altora 7
Indice 8

Cum se înmulțește răsplata faptelor?

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Răspunsul — și numai Allah dă izbândă: în privința răsplătirii unei fapte bune cu zece asemenea ei, aceasta este o răsplată neîndoielnică pentru orice faptă dreaptă, după cum a spus Allah Preaînaltul:

﴿مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾

Cel care vine cu o faptă bună va avea de zece ori pe atât.

Coran, al-An'ām 6:160 — fragment

Cât despre înmulțirea răsplății dincolo de aceasta — și la ea se referă întrebarea —, ea are mai multe cauze. Unele țin de cel care împlinește fapta, altele de fapta însăși, de timpul, de locul sau de urmările ei.

Sinceritatea și urmarea Trimisului

Printre cele mai însemnate cauze ale înmulțirii răsplății se află împlinirea de către rob, în fapta sa, a sincerității față de Cel adorat și a urmării Trimisului. Fapta să fie dintre cele rânduite în religie, iar robul să urmărească prin ea apropierea de Stăpânul său și răsplata Sa. Să împlinească această intenție făcând din ea îndemnul faptei și țelul ei: fapta să izvorască din credința în Allah și în Trimisul Său, îndemnul ei să fie porunca Legiuitorului, iar ținta ei să fie căutarea Feței lui Allah și a mulțumirii Sale.

Acest înțeles apare în numeroase versete și hadithuri, precum cuvântul Său Preaînalt:

﴿إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ﴾

Allah primește numai de la cei care se tem de El.

Coran, al-Mā'idah 5:27 — fragment

Adică de la cei care se tem de Allah în faptele lor, împlinindu-le cu sinceritate și urmându-l pe Trimis. Tot astfel este cuvântul său ﷺ:

من صام رمضان إيمانًا واحتسابًا غفر له ما تقدم من ذنبه

ومن قام رمضان إيمانًا واحتسابًا غفر له ما تقدم من ذنبه

Cel care postește în Ramadan cu credință și sperând răsplata va avea iertate păcatele săvârșite înainte. Iar cel care se roagă în nopțile Ramadanului cu credință și sperând răsplata va avea iertate păcatele săvârșite înainte.

Și alte texte arată același lucru. Puține fapte, însoțite de o sinceritate deplină, cântăresc mai mult decât multe fapte a căror sinceritate nu a ajuns la același nivel. De aceea, faptele exterioare se deosebesc ca valoare la Allah după credința și sinceritatea care se află în inimi. Printre faptele drepte a căror valoare sporește odată cu sinceritatea se află și părăsirea plăcerilor interzise după care tânjește sufletul, atunci când omul le părăsește dintr-o inimă sinceră, fără ca îndemnul său să fie altceva decât sinceritatea. Istorisirea oamenilor din peșteră mărturisește acest lucru.

Credința dreaptă și folosul adus altora

Printre cauzele înmulțirii răsplății — iar aceasta este rădăcina și temelia celor de mai sus — se află credința dreaptă, tăria credinței în Allah și în însușirile Sale, puterea voinței robului și dorința lui de bine. Faptele oamenilor autentici ai Sunnei și ai comunității, ale celor care au o cunoaștere deplină și amănunțită a numelor și însușirilor lui Allah și care doresc întâlnirea cu El se înmulțesc foarte mult: cei care nu împărtășesc această credință și aceste convingeri nu dobândesc ceva asemenea și nici măcar apropiat de aceasta. De aceea, înaintașii spuneau:

إن أهل السنة إن قعدت بهم أعمالهم قامت بهم عقائدهم، وأهل البدع إن كثرت أعمالهم قعدت بهم عقائدهم

Dacă faptele oamenilor Sunnei îi lasă în urmă, convingerile lor îi fac să înainteze. Iar oamenii inovațiilor, chiar dacă au multe fapte, sunt lăsați în urmă de convingerile lor.

Explicația este că oamenii Sunnei sunt călăuziți, iar oamenii inovațiilor sunt rătăciți. Este cunoscută deosebirea dintre cel care merge pe calea cea dreaptă și cel care s-a abătut de la ea spre căile Iadului; în cel mai bun caz, acesta este un rătăcit care a ajuns acolo printr-o interpretare greșită.

Printre cauzele înmulțirii răsplății faptei se află și faptul că ea aduce Islamului și musulmanilor un folos însemnat, o înrâurire puternică și o contribuție de mare preț. Așa este jihād-ul pe calea lui Allah: prin efortul fizic, prin bunuri și prin cuvânt, precum și dezbaterea prin argumente cu cei care se abat de la calea dreaptă. Allah a amintit cheltuiala celor care fac jihād și înmulțirea ei de șapte sute de ori.

Printre cele mai însemnate forme de jihād se află urmarea căilor învățării și predării. Pentru cel a cărui intenție este dreaptă,

îndeletnicirea cu acestea nu se compară cu nicio altă faptă, deoarece prin ea sunt păstrate vii cunoașterea și religia, sunt îndrumați cei neștiutori, se cheamă la bine, se oprește de la rău și se împlinește mult bine de care robii nu se pot lipsi. Cel care pornește pe o cale căutând prin ea cunoașterea va avea înlesnită o cale spre Paradis.
Tot aici se află proiectele de binefacere prin care musulmanii sunt ajutați în cele ale religiei și ale vieții lor, al căror folos dăinuie și ale căror binefaceri se succed. După cum apare în hadithul autentic:

إذا مات العبد انقطع عمله إلا من ثلاث: صدقة جارية، أو علم ينتفع به من بعده، أو ولد صالح يدعو له

Când robul moare, faptele sale încetează, în afară de trei: o milostenie cu folos dăinuitor, o cunoaștere de care oamenii se folosesc după el sau un copil dreptcredincios care se roagă pentru el.

Printre faptele a căror răsplată se înmulțește se află cea la care, atunci când robul o împlinește, iau parte și alții. Răsplata ei se înmulțește și după numărul celor care participă. Cu atât mai mult, cel care este pricina pentru care frații săi musulmani împlinesc acea faptă dobândește, fără îndoială, o răsplată de multe ori mai mare decât dacă ar fi împlinit-o singur, fără ca altcineva să ia parte, și decât dacă fapta ar fi fost dintre cele al căror folos se mărginește la făptuitor. De aceea, învățații în dreptul islamic au socotit mai bune faptele al căror folos ajunge la alții decât pe cele al căror folos rămâne la făptuitor.

Printre faptele a căror răsplată se înmulțește se află cele cu o înrâurire puternică și un folos mare: salvarea de la pieire, înlăturarea răului suferit de cei vătămați și alinarea celor aflați în necaz. Câte fapte de acest fel nu ajung să fie cea mai mare pricină pentru scăparea robului de pedeapsă și pentru dobândirea unei răsplăți îmbelșugate! Chiar și înlăturarea răului care lovește animalele aduce o răsplată mare. Istorisirea femeii desfrânate care

a adăpat câinele ce era cât pe ce să moară de sete, iar desfrânarea i-a fost iertată pentru aceasta, mărturisește acest lucru.

Purtarea, timpul și locul faptei

Printre cauzele înmulțirii răsplății se află faptul că robul își trăiește frumos Islamul, are o purtare bună, părăsește păcatele și nu stăruie în niciunul dintre ele. Faptele unui asemenea om au răsplata înmulțită, după cum arată hadithul autentic:

إذا أحسن أحدكم إسلامه، فكل حسنة يعملها تكتب له بعشر أمثالها إلى سبعمائة ضعف...

Dacă unul dintre voi își trăiește frumos Islamul, fiecare faptă bună pe care o împlinește îi este scrisă de zece până la șapte sute de ori...

Printre aceste cauze se află rangul înalt al făptuitorului la Allah și locul său de seamă în Islam. Allah Preaînaltul este Recunoscător și Îngăduitor. De aceea, răsplata soțiilor Profetului ﷺ era înmulțită. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ﴾

Iar celeia dintre voi care I se supune lui Allah și Trimisului Său și face fapte bune îi vom da răsplata de două ori.

Coran, al-Aḥzāb 33:31 — fragment

Tot astfel, învățatul devotat lui Allah — cel care cunoaște, pune în practică și îi învață pe alții — are răsplata faptelor înmulțită potrivit rangului său la Allah. La fel, atunci când asemenea oameni săvârșesc un păcat, el este mai grav decât al altora, din pricina obligației lor de a se feri cu mai multă grijă și de a-I arăta lui Allah mai multă recunoștință pentru binefacerile cu care i-a deosebit.

Printre aceste cauze se află și milostenia dată din câștig curat, după cum arată textele.

Tot aici se află virtutea deosebită a timpului, precum Ramadanul, primele zece zile din Dhū al-Ḥijjah și alte timpuri asemenea lor, precum și virtutea deosebită a locului, cum este adorarea în cele trei moschei. De asemenea, adorarea în momentele pe care Legiuitorul ne-a îndemnat să le căutăm, precum rugăciunea în ultima parte a nopții, postul în zilele cu virtute deosebită și altele asemenea. Toate acestea se întorc la urmarea desăvârșită a Trimisului, însoțită de sinceritatea care pregătește faptele pentru răsplata lor la Allah.

Statornicia și prezența inimii

Printre cauzele înmulțirii răsplății se află împlinirea faptelor drepte în fața piedicilor lăuntrice și a împotrivirilor din afară. Cu cât împotrivirile sunt mai puternice și îndemnurile de a părăsi fapta sunt mai multe, cu atât fapta este mai deplină, iar răsplata ei se înmulțește mai mult. Exemplele sunt foarte numeroase; aceasta este însă regula lor.

Printre cele mai însemnate lucruri prin care răsplata faptei se înmulțește se află strădania de a împlini treapta desăvârșirii în adorare, de a fi conștient că Allah te vede și de a avea inima prezentă în faptă. Cu cât acestea sunt mai puternice, cu atât răsplata este mai mare. De aceea, în hadith apare:

ليس لك من صلاتك إلا ما عقلت منها

Din rugăciunea ta nu îți revine decât ceea ce ai împlinit cu luare-aminte.

Rugăciunea și cele asemenea ei sunt valabile atunci când omul le împlinește în forma lor exterioară, cu îndatoririle lor văzute și lăuntrice. Însă deplinătatea primirii, deplinătatea răsplății, sporirea faptelor bune, înălțarea treptelor, ștergerea faptelor rele și sporirea luminii credinței sunt potrivit prezenței inimii în adorare. De aceea, printre cauzele înmulțirii răsplății se află și buna înrâurire a faptei: folosul adus robului, sporirea credinței

sale, înmuierea și liniștirea inimii sale și dobândirea stărilor lăudabile ale inimii ca urmare a faptei. Cu cât faptele sunt mai desăvârșite, cu atât urmările lor în inimi sunt mai bune. Numai Allah dă izbândă.

Faptele ascunse și pilda oferită altora

Printre aspectele subtile ale înmulțirii răsplății se află faptul că ascunderea faptei poate fi o cauză a acesteia. Printre cei șapte pe care Allah îi va umbri în umbra Sa se află:

رجل تصدق بصدقة فأخفاها حتى لا تعلم شماله ما تنفق يمينه

Un bărbat care dă milostenie și o ascunde, până într-atât încât stânga sa nu știe ce cheltuiește dreapta sa.

Și printre ei se află:

رجل ذكر الله خاليًا ففاضت عيناه

Un bărbat care Îl pomenește pe Allah în singurătate, iar ochii i se umplu de lacrimi.

Tot astfel, arătarea faptelor poate fi o cauză a înmulțirii răsplății, precum faptele care le oferă altora o pildă și un îndemn de urmat. Aceasta intră în regula cunoscută: unei fapte mai puțin vrednice i se poate alătura un folos care o face mai bună decât alta.

Culegerea scrierilor șeicului ʿAbd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Saʿdī, Allah să aibă milă de el, vol. 24, pp. 48–52.

Indice

credința 2, 3
inima 6
învățarea 3
milostenia 6
răsplata 2, 4, 5, 6
sinceritatea 1, 3, 6

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

AL-ASBĀB WA-L-AʿMĀL

FAPTE PUȚINE, RĂSPLATĂ MARE

Faptele exterioare se deosebesc ca valoare la Allah după credința și sinceritatea care se află în inimi.

Al-Saʿdī arată cauzele prin care răsplata faptelor se înmulțește: sinceritatea și urmarea Trimisului, folosul adus altora, statornicia în fața piedicilor și prezența inimii în adorare. Un text scurt despre calitatea faptelor și buna lor înrâurire asupra omului și a comunității.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro